

DANSK CENTER FOR
ORGANDONATION

januar 2016

Arbejdsgrundlag - Dansk Center for Organdonation

Dansk Center for Organdonation blev etableret i slutningen af 2007 på grundlag af "Forslag til oprettelse af et nationalt organdonationscenter" udarbejdet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet dateret 21. maj 2007.

Centret finansieres over finansloven med et årligt driftstilskud. Centret ansøger årligt Sundheds- og Ældreministeriet om driftstilskud og aflægger regnskab jf. Sundheds- og Ældreministeriets regnskabsinstruks for driftstilskud og revisionsinstruks for driftstilskud.

Dette arbejdsgrundlag har til formål at tydeliggøre rammerne for Centrets arbejde, som det er beskrevet i forslaget af 21. maj 2007. Inden for disse rammer skal Centret bidrage til opfyldelse af den nationale målsætning, vedtaget af Folketinget februar 2011 samt National Handlingsplan for Organdonation fra juli 2014.

Foruden indsatsen rettet mod hospitalerne har Centret fra 1. juni 2015 været taget opgaver inden for den befolkningsrettede oplysningsindsats på området.

Formål

Dansk Center for Organdonation skal medvirke til at styrke indsatsen for organdonation fra afdøde samt generere og opsamle viden på området. Centret skal medvirke til at optimere anvendelsen af donorpotentialet samt sikre en høj kvalitet i plejen og behandlingen i donationsforløbet samt i omsorgen for de pårørende. Yderligere skal Centret bidrage til den folkelige oplysning om organdonation og transplantation.

Kerneområde

I indsatsen rettet mod hospitalerne beskæftiger Dansk Center for Organdonation sig med organdonation fra afdøde.

Centret initierer ikke indsatser relateret til organdonation fra levende donorer samt donation af væv o. lign fra afdøde og levende donorer (jf. vævslovens afgrænsning).

Centret samarbejder med relevante patientforeninger og organisationer om folkelig oplysning om organdonation fra levende og afdøde samt transplantation.

Styregruppe

Der er tilknyttet en styregruppe til Dansk Center for Organdonation. Styregruppen består af repræsentanter fra Danske Regioner, transplantationscentre, Rigshospitalet, Odense Universitetshospital, Aarhus Universitetshospital, Aalborg Universitetshospital, Dansk Transplantationsselskab, Dansk Neurokirurgisk Selskab, Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin, Dansk Neurologisk Selskab, Nyreforeningen, Lungeforeningen, Hjerteforeningen og Sundhedsstyrelsen (sidstnævnte varetager formandskabet).

Styregruppen har følgende kommissorium:

- Fremsætte forslag til forbedringer i organiseringen af opgaverne forud for og i forbindelse med organdonation med henblik på at sikre, at der i alle relevante tilfælde tages stilling vedrørende donation, samt medvirke til at sikre, at der i egen organisation informeres om og følges op vedr. disse initiativer.
- Vurdere og kommentere de udarbejdede retningslinier for organdonationskorpsets arbejde.
- Vurdere og kommentere centrets initiativer vedrørende undervisning på området.
- Vurdere og kommentere centrets initiativer vedrørende den løbende monitorering af donationsaktiviteten og opfølgning herpå, herunder centrets opfølgende aktivitet i form af opsøgende virksomhed i forhold til donorhospitalerne.
- Følge og vurdere udviklingen og øvrige initiativer på området.
- Stille forslag til nye initiativer på området.
- Følge Centrets initiativer vedrørende den folkelige oplysning om organdonation og transplantation
- Vurdere og kommentere centrets årsplan og budget.

Styregruppens møder tilrettelægges og afholdes i henhold til den forretningsorden, som styregruppen har godkendt. Styregruppen sekretariatsbetjenes af Dansk Center for Organdonation og Sundhedsstyrelsen.

Centrets opgaver

For at opfylde formålet iværksætter Centret initiativer, der kan:

- Styrke nøglepersonfunktionen på hospitalerne.
- Sikre, at sundhedspersonalet og nøglepersonerne får den fornødne undervisning herunder deltagelse i EDHEP kurser o. lign.
- Få emnet organdonation ind i videre- og efteruddannelse på afdelingerne.
- Udvikle undervisning på området, herunder f. eks simulationstræning, e-learning e. lign, som kan anvendes ved specialiseret undervisning og træning.
- Indsamle og generere viden på området.
- Sikre en høj kvalitet i arbejdet med organdonation, herunder at der sker en løbende monitorering via Organdonationsdatabasen, udbredelse af best practice o. lign.
- Sikre, at intensivafdelinger kan få hjælp fra erfarne læger og sygeplejersker til at løse opgaverne i organdonationsforløbet ved etablering af en udrykningsfunktion, og at der foreligger retningslinier for dette arbejde.
- Sikre, at der udvikles og gennemføres en årlig organdonationsdag.
- Sikre, at der udvikles og vedligeholdes et forum på nettet for pårørende til afdøde donorer

- Sikre og udbrede folkelig oplysning om organdonation og transplantation og opfordre til stillingtagen
- medvirke til at skabe rammer for at inddrage organtransplanterede personer, sundhedspersoner og andre med viden og erfaring på området i den folkelige oplysningsindsats.

De konkrete aktiviteter i forbindelse med initiativerne fastlægges i en årsplan, som vurderes og kommenteres af Styregruppen for Dansk Center for Organdonation.

Centrale aktører i den styrkede indsats

Donationsansvarlige nøglepersoner

I den reviderede Specialevejledning 2015 for anæstesiologi angives, at intensivafdelingerne udpeger donationsansvarlige nøglepersoner. Det fremgår, at nøglepersonerne skal være med til at sikre, at potentielle donorer håndteres bedst muligt, ligesom hospitalet bør sikre det nødvendige beredskab til at foretage donationsrelaterede procedurer, herunder neurologiske og kardiologiske vurderinger, samt relevante radiologiske undersøgelser.

I dag har alle de relevante intensivafdelinger udpeget nøglepersoner, som arbejder efter en fælles national funktionsbeskrivelse

Nøglepersonerne har en helt central funktion i forhold til at medvirke til at kvalificere og implementere de nationale indsatser på området i egen afdeling.

Ledelserne på hospitalerne

National Handlingsplan for Organdonation angiver, at ledelsesforankring af opgaverne på hospitalerne er en forudsætning for, at en styrket indsats på området kan lykkes.

Centret samarbejder med ledelserne på hospitalerne om at opfylde handlingsplanens målsætninger og bidrager herunder bl.a. til regionernes, hospitals- og afdelingsledelsernes kvalitetsudvikling af området.

Organdonationskorpsets udrykningsfunktion

Det skal være muligt for enhver intensivafdeling at trække på ressourcer fra erfarne læger og sygeplejersker til at hjælpe med at løse opgaverne i organdonationsforløbet.

Organdonationskorpsets udrykningsfunktion er organiseret i et samarbejde mellem Centret og de neurointensive og neurokirurgiske afdelinger. Udrykningsfunktionen består af neurokirurger og neurointensivsygeplejerske med særlige kompetencer til at hjælpe personalet i intensivafdelingen i donationsforløbet.

Retningslinjerne for udrykningsfunktionens arbejde fremgår af "Praktisk Håndbog", som løbende opdateres.

Transplantationscentre

Transplantationscentre skal jf. National Handlingsplan for Organdonation monitorere årsagerne til frafald af donorer og donororganer ved donorevalueringen i transplantationscentre. Centret samarbejder med transplantationscentre og den tilhørende koordineringsfunktion om at inddrage viden fra denne monitorering i hospitalernes kvalitetsarbejde på området

Arbejdsgruppen Oplysning om Organdonation

I regi af Centret er der nedsat en fælles arbejdsgruppe - "Arbejdsgruppen Oplysning om Organdonation". Arbejdsgruppen danner rammen for samarbejdet mellem Centret, patientforeningerne og Sundhedsstyrelsen om aktiviteter inden for den befolkningsrettede oplysning om organdonation og transplantation. Arbejdsgruppen arbejder efter et selvstændigt kommissorium.

Centrets organisatoriske forankring

Centret er organisatorisk tilknyttet Aarhus Universitetshospital. Den organisatoriske indplacering er fastlagt i en skriftlig aftale dateret 26.11.2014.

Metode og tilgang i Dansk Center for Organdonation

For bl.a. at sikre at Centrets aktiviteter er forankret i videst mulig evidens og er af høj faglig kvalitet, inddrages Centrets aktører og øvrige relevante fagspecialister i planlægning og implementering af de konkrete aktiviteter. I praksis betyder det, at der som udgangspunkt nedsættes tværfaglige og tværgeografiske arbejdsgrupper, der arbejder ud fra opgavespecifikke kommissorier.

Som en del af arbejdsmetoden er alle initiativer, der initieres fra Centret, forankret på det rette ledelsesmæssige niveau.

Der er størst mulig åbenhed om Centrets og styregruppens arbejde, hvilket afspejles i den information som offentliggøres på Centrets hjemmeside.

Godkendt af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse 19. marts 2009

Revision godkendt af Sundheds- og Ældreministeriet 5. januar 2016.